

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Стаття 5 Конституції України

№ 31 (99)

Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,
16 серпня '19

Час святити яблука

Ми знаємо про три Спаси, які святкуються в останній місяці літа. Так, медовим Спасом називають свято Винесення чесних дров животворчого Хреста Господнього, або, по-народному, Маковія (14 серпня), яблучним – свято Преображення Господнього (19 серпня), горіховим – день пам'яті нерукотворного образу Спасителя (29 серпня).

Проте знавці народних звичаїв стверджують, що в давнину українці святкували лише один Спас – той, який по-церковному називається Преображенням Господнім. Так, за словами доктора історичних наук Валентини Борисенко, кілька Спасів вигадали в 1990-х роках аматори від етнографії. Із Борисенко згоден етнограф Олексій Доля, він наполягає, щоб свято Маковія називали святом Маковія, а Спаса – Спасом.

Отже, 19 серпня відзначатимемо Спас. Цього дня Ісус явив апостолам свою божественну силу. Він повів їх на гору Фавор і там преобразився: його обличчя засяяло, а одяг став білим. За традицією, 19 серпня в храмах освячують яблука, інші фрукти, хліб, сіль. На Спаса заведено поминати покійних, приходять до їхніх могил. Релігійні люди продовжують поститися. Успенський піст почався 14 серпня, триватиме до 27-го.

Продовжено вступну кампанію до закладів профтехосвіти

Міністерство освіти і науки продовжило строки вступної кампанії до закладів професійної освіти до 1 жовтня 2019 року.

У МОН зазначають, що рішення ухвалено з метою виконання закладами професійної та професійно-технічної освіти регіонального або державного замовлення.

«Заклади профосвіти, які матимуть недоукомплектовані групи для навчання за кошти регіонального або державного бюджету, можуть продовжити

прийом заяв до 1 жовтня», - повідомили в Міністерстві.

Раніше, у Міністерстві освіти і науки закликали вступників до професійних закладів освіти обирати для навчання високооплачувані професії.

Загалом цього року було виділено 123 тисячі бюджетних місць, на яких вступники можуть безоплатно отримати професійну освіту. Також повідомляється, що майже 50 тисяч вступників подали заяви до закладів профосвіти.

Створять Єдиний державний реєстр ветеранів війни

Кабінет міністрів України схвалив положення про Єдиний державний реєстр ветеранів війни. Відповідне рішення прийняли на засіданні уряду 14 серпня. Створювати цей реєстр буде Міністерство з питань ветеранів.

До реєстру буде внесена інформація про:

- ветеранів війни: учасників бойових дій, осіб з інвалідністю, отриманої в результаті війни, і учасників війни;

- осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною;

- постраждалих учасників Революції Гідності.

Україна – серед найбільших експортерів меду

Україна входить до числа найбільших експортерів меду у світі.

За перших 5 місяців 2019-го держава збільшила обсяги продажу меду за кордон на 20,2% порівняно з аналогічним періо-

дом минулого року, повідомили у Мінекономрозвитку. Торік Україна продала за кордон продукції на \$98 млн.

Найбільше українського меду купують країни Євросоюзу, США, Туреччина та Ізраїль.

Раніше повідомлялося, що в Україні планують створити єдиний реєстр бджолярів. Тоді кожен пасічник матиме паспорт з унікальним номером. Його надаватиме Держпродспоживслужба. Повна паспортизація сприятиме розвитку галузі.

Після тушонки

Після вживання домашньої тушонки з м'яса дикої кози опинився у лікарні 51-річний житель Маловисківського району.

Медики припускають, що він захворів на ботулізм, остаточний діагноз встановлять після

лабораторних досліджень. Ботулізм – це гостра токсикоінфекція, яка виникає внаслідок вживання неправильно приготовлених м'ясних чи грибних консервів, копченої або в'яленої в домашніх умовах риби.

На майданчик всією сім'єю

Літні канікули для дітей – свято, що триває два – три місяці, а для батьків – це серйозна проблема, адже вони зобов'язані дбати, щоб діти мали розваги й відпочинок без шкоди їхньому здоров'ю і життю. Навіть не в кожному місті є для цього відповідні умови, а в селах – і поготів. Хоча невимушене спілкування з Природою робить відпочинок в селі більш корисним. Спостерігати, як наливаються соками плоди на деревах, як на сусідній електроопорі вбираються в пір'я, а потім роблять перші польоти цьогогоріч народжені лелеки, як квітнуть під вікнами чорнобривці чи мальви, – це все одно, що відвідувати уроки з ботаніки та зоології.

Серед володимирівських дітлахів у літню пору популярні гуртки, що діють при місцевому клубі. Тут вони освоюють основи хореографії, театрального мистецтва, вокального співу. Старші з них уже беруть участь у концертах. Черговий такий концерт відбудеться з нагоди Дня Незалежності.

А ще діти люблять гратися на майданчику, що поряд з клубом. Як тільки спадає денна спека, сюди приходять два десятки, а то й більше малюків. Деякі – з батьками. Наприклад, того дня, коли в село навідався кореспондент «Нашої громади», тут була і Олена Короп. В розмові з'ясувалося, що вона – мати п'ятох дітей. На майданчику граються її троє найменших, поки дочка Катя за-

ймається в гуртку. Старшому, Данилу, стараннями матері пощастило відпочивати у відомому на всю область дитячому таборі «Бригантина», що на Синюсі.

– На цей майданчик ми приходимо через день, – каже жінка. Основою існування багатодітної сім'ї є державна допомога, що надається на кожну дитину. Цього, звичайно, недостатньо, доводиться шукати інші джерела.

Олена зізнається, що вони раді будь-якій допомозі. Днями сільська рада виділила їм п'ятдесят соток для ведення підсобного господарства. Ще б хтось допоміг дровами на зиму.

Всього за два тижні володимирівських школярів покличе дзвінок на уроки, і тоді ще більше дитячих голосів лунатиме в центрі села...

Сергій ЗАДОРЖНИЙ

Спеціально для пенсіонерів

Як уже повідомляла «НГ», нинішнього літа АТ «Кіровоградське рудоуправління» відновило безплатні щотижневі перевезення своїм транспортом катеринівських й обознівських пенсіонерів до Кропивницького й назад.

З минулого тижня гірничепідприємство охопило цим соціальним проектом ще й Володимирівку, Лісне, Олексіївку, Осикувате.

Так, тепер по вівторках воно возить до міста й назад катеринівських пенсіонерів, по середах – обознівських, по четвергах – олексіївських і осикуватських, по п'ятницях – володимирівських і ліснських. Автобус вирушає з Катеринівки, Обознівки, Олексіївки, Володимирівки о дев'ятій ранку, заїжджає на Балашівку, де розташовані лікарня та інші

районні заклади й установи, кінцева зупинка – біля Колгоспного ринку. Звідти ж об 11.30 автобус вирушає у зворотному напрямку.

Адміністрація підприємства звертається до тих, хто користується безкоштовним автобусом, повідомити, чи варто продовжувати цей проєкт та висловити свої побажання, за телефоном (0522) 30 87 52.

Дендропарк
18 СЕРПНЯ
Зірковий час
- 16:00 -
Ігрова програма «Мої кумири»

- 19:00 -
Вокальний конкурс
«Голос Дендропарку»

Любиш співати або ти вже справжній професіонал?

Тоді запрошуємо тебе взяти участь у вокальному конкурсі

«Голос Дендропарку»!

Заздалегідь запишишся за номером телефону (050) 784-94-01 (Крістіна), обери пісню і образ.

Ми чекаємо на тебе 18 серпня.

Доведи, що ти найкрутіший!

«В партію я не вступив, хоч і кликали»

Володимира Івановича Бабіюка я застав за роботою – він замітав на своєму подвір'ї.

– Не можу сидіти без діла, – пояснив господар. – На кожен день складаю план, що треба зробити. А коли празник, не знаю, куди себе подіти...

І все ж Бабіюк відволікся від прибирання, щоб згадати, як працював у колгоспі механізатором, водієм (про те, що Володимир Іванович – великий трудівник, що його винагороджено за це орденом Трудового червоного прапора, мені розповіли його земляки-грузьківці).

За Сталіним не побивалися

Але розмова наша вийшла за межі теми про роботу. Дізнавшись, що співрозмовник народився 1941 року, я запитав у нього, чи пам'ятає війну.

– Майже нічого, – зізнався пенсіонер. – Тільки й пригадую, як мене ледь не розірвав німецький собака. Я на печі з сестрами сидів, а німець – він квартирував у нас – собаку на мене цькував. Мене врятував інший німець, який сказав своєму товаришеві, щоб припинив. Де мати в той час була? Мабуть, на полі. А батько – на війні.

Трохи більше Володимир Бабіюк розповів про голод 1947 року:

– Їсти хотілося постійно. Ми їли соєву макуху, яку батько по-тайки приносив додому з роботи, він у колгоспі з неї їжу свинням варив. Тоді за жменю макухи чи зерна можна було в тюрмі опинитися. У наш колгосп регулярно приїздили представники району, ловили тих, хто наважувався взяти собі трохи зерна. Якоюсь хтось із старших послав мене на поле, аби я сказав там людям: представники району – уже в селі. Ті, кого я встиг попередити, врятувалися. А хто попався із зерном в кишенях, того засудили до дванадцяти років тюрми.

Пам'ятає Володимир Іванович і березень 1953-го, коли помер Сталін.

– Я тоді в п'ятому чи шостому класі навчався. Вчителька наказувала нам, щоб плакали. Нам не хотілося, тож для виду слинили очі. І батьки мої не побивалися за Сталіном. Вони горя при ньому сьорбнули. Податки страшні були! – аж розхвилювався Бабіюк від спогадів.

– В колгоспі я почав працювати ще школярем, – розповів він далі. – Мене взяли причіпником на ХТЗ-7, це трактор такий. Коли оралося поле, завдання причіпника було таке: при розвороті трактора підняти плуг з допомогою спеціального важеля. Вредні

трактористи примушували причіпників весь час сидіти на плузі. Добрі ж пускали до себе в кабінку, куди протягувалася мотузка, приєднана до важеля на плузі. Згодом мені дали трактор. Працював на ньому, поки в армію не призвали.

госп пальне з нафтобаз.

Почувши про пальне, я запитав у Володимира Івановича:

– Чи правда, що радянським водіям було вигідно позбуватися бензину і вони виливали його абиде?

– Я такого не робив, – відповів

ньому у мільйонери вийшов.

На запитання, хто його найближчі приятелі, Володимир Іванович назвав одного – Анатолія Дмитровича Фулгу, який недавно помер.

Вісім років тому не стало дружини Володимира Івановича Марії Павлівни. З нею він прожив 24 роки. А з першою, Лідією Василівною, – 28 років. Вона померла в 1988-му, у 48 літ. І все ж чоловік – не самотній. По сусідству – син Віталій, він – фермер-одноосібник, займається рільництвом. Віталій допомагає батькові. І приглядає за його будинком, коли той, наприклад, відпочиває біля моря. Так, Володимир Іванович охоче їде в Лугове Миколаївської області, до онука Руслана, який там займається атракціонним бізнесом і має для цього катери, водний мотоцикл, катамарани, так звані плавучі банани. Кілька

На Байконурі

Передчуваючи, що Володимиру Івановичу є що згадати цікавого й про військову службу, я запитав, де він виконував так званий священний обов'язок.

– На Байконурі, – не розчарував відповіддю той. – Служив у «стройбаті», там і на водія вивчився.

Далі Бабіюк розповів, що був на пусковому майданчику, де бачив 30 – 40-метрової вишини апарати, призначені для польотів у космосі. А якимось цивільні, які працювали на Байконурі, сказали йому, що наступного дня запустять ракету і що він може подивитися на це – мовляв, буде цікаво.

– Я зранку машиною – туди, – пригадав Володимир Іванович. – Зупинився за півтора кілометри до майданчика. Ракета як злітала – ох і шум був! І земля трусилася! Мені розказували, що одного разу при пуску загинуло 450 людей, бо ракета не в небо полетіла, а паралельно до земної поверхні. Вона на своєму шляху все нищила.

Бензин – у землю

Відслуживши, повернувся в Грузьке, в колгосп, – продовжив пенсіонер. – Працював на колісних тракторах – ЮМЗ, МТЗ-50. Я механізатором був двадцять три роки. Які роботи виконував? В основному – сівба, міжрядне сапання. Працював і на комбайнах – силосному, кукурудзяному, зерновому. Потім – ще майже 20 років на бензовозі. Возив в кол-

Бабіюк. – А шофери із «Сільгосптехніки» цим займалися. У них залишався бензин, і вони його зливали в землю, щоб одразу ж заправитися. Бо не заправишся – значить не працював. Тоді літр бензину коштував сім копійок, соллярки – шість.

Найкращим головою вважає Бринзу

– Як у колгоспі заохочували сумлінних працівників? – поцікавився я далі.

– Премії давали. До орденів, медалей представляли. У сімдесятих роках мене нагородили орденом Трудового червоного прапора. А Леоніда Кузьмовича Мицула – орденом Леніна. Він за добу намолотив зерна сімдесят центнерів. Давали передовикам і можливість купити машину поза чергою. Возили нас, передовиків, у театр імені Кропивницького, в кінотеатри.

В партію Бабіюк, за його словами, вступати не схотів, хоч і кликали.

– Туди ледацюги лізли, – пояснив небагатослівно, – а мені робить треба було. На пенсію я пішов у 2005 році, уже з фермерського господарства. Мені подарували настінний годинник.

Найкращим з усіх керівників грузьківського колгоспу Володимир Іванович вважає Дмитра Івановича Бринзу, нині покійного, який головував у 1955 – 1965 роках.

– І людяний, і господар добрий був, – так Бабіюк охарактеризував Бринзу. – Колгосп при

років тому Володимир Бабіюк сфотографувався на морському узбережжі з правнуками Максимом і Ростиком в компанії двох чорношкірих молодиків (у тих теж свій бізнес – за гроші фотографуватися з любителями екзотики). Цей знімок в будинку Бабіюка – на видному місці.

Віктор КРУПСЬКИЙ

На фото: Володимир Бабіюк тепер; другий день весілля сина Віталія, батька вдягли в жіночі і катили в тачці; з правнуками і чорношкірими натурниками біля Чорного моря.

Про кляузи...

28 лютого 1968 року на зборах парторганізації колгоспу імені Щорса обговорювалося, серед різних питань, й таке: про наклепи на комуністів. Секретар парторганізації Іван Жосан сказав, що такий-то партієць через кляузи на нього опинився у в'язниці. Подобиць цієї справи в протоколі партзборів не повідомляється.

... і крадіжки

Про розкрадання колгоспного добра ішлося на зборах парторганізації обознівського колгоспу 2 грудня 1968 року. На горіхи дісталося комуністів К., який систематично крав корми з ферми, на зауваження начальства не реагував, ще й обзивав його поганими словами.

За матеріалами Державного архіву Кіровоградської області підготував Віктор КРУПСЬКИЙ

Варто знати Хто має право на БВПД

Безоплатна вторинна правова допомога (БВПД) створює рівні можливості для доступу осіб до правосуддя, і включає такі види правових послуг: захист від обвинувачення; здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на таку допомогу в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; складання документів процесуального характеру.

Отримати БВПД можуть такі категорії осіб: особи, чий середньомісячний дохід не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, а також особи з інвалідністю, які отримують пенсію або допомогу у розмірі, що не перевищує двох прожиткових мінімумів (4014 грн) для непрацездатних осіб; діти, у тому числі діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, діти, які постраждали внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту; внутрішньо переміщені особи та громадяни України, які звернулися із заявою про взяття їх на облік як внутрішньо переміщених осіб; особи, до яких застосовано адміністративне затримання чи адміністративний арешт; особи, які відповідно до положень кримінального процесуального законодавства вважаються затриманими; особи, на яких поширюється дія Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»; ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; особи, щодо яких суд розглядає справу про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи; особи, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі.

Підставами для відмови в наданні безоплатної вторинної правової допомоги можуть бути такі обставини: особа не належить до жодної з категорій осіб, які можуть претендувати на надання БВПД; надання неправдивих відомостей про себе або фальшивих документів, з метою віднесення до однієї із категорій осіб, які мають право на БВПД; вимоги особи про захист або відновлення її прав є неправомірними; особі раніше надавалася БВПД з одного і того ж питання; особа використала всі національні засоби правового захисту у справі, з якої звертається за наданням БВПД.

Уточнення

У попередньому номері «НГ» в замітці «Допомогли школі» (в рубриці «Про це писала «Зоря комунізму») опубліковано фото Юрія Шевченка замість фото Івана Бабія. Це сталося через помилку в газеті «Зоря комунізму» за 4 січня 1977 р. Редакція «НГ» сподівається, що Іван Бабій та Юрій Шевченко обидва рази сприйняли помилку з гумором.

Оголошення

В с. Олексіївці було загублено зареєстровану в установленому порядку рушницю TARGET 15-87. Прохання – повернути за винагороду. Тел. 095-386-97-21.

Містечко

Колгоспні хроніки

Напередодні Дня перемоги

6 травня 1967 року відбулося спільне засідання парткому колгоспу імені Щорса й виконкому Обознівської сільської ради, на якому ішлося про підготовку до відзначення Дня перемоги. Було ухвалено провести мітинг біля пам'ятника визволителям в Обознівці за участі школярів, вчителів, колгоспників, працівників будинку інвалідів. Також вирішено запросити на захід учасників війни Д. Мороза та В. Салтановського, щоб вони виголосили промови, та мисливців, аби вони завершили зібрання салютом з рушниць.

Новий парторг

29 листопада 1967 року секретарем партійної організації колгоспу імені Щорса об-

рано Івана Івановича Жосана. Він змінив на цьому посту Миколу Федосійовича Марченка.

Чому корови погано доїлися

17 лютого 1968 року комуністи колгоспу імені Щорса на партзборах розбиралися в причинах малих надоїв. Було повідомлено, що у січні господарство дало молока на 300 літрів менше, ніж передбачалося планом – це при тому, що кормів вистачало, за винятком сіна. Парторг Іван Жосан пояснив таке становище неправильним годуванням худоби. Ішлося на зібранні й про плінність кадрів на молочно-товарній фермі, зокрема доярок. На завершення зборів їх учасники ухвалили: до 1 березня збільшити середньодобовий надій з корови до 7 кілограмів молока. У січні цей показник становив 5 кіло.

Близько 1400 червоноармійців загинуло на початку 1944 року при визволенні Володимирівки та сусідніх з нею невеличких сіл. Їх було віддано землі в різних місцях, після війни їхні останки перепоховали в братській могилі у центрі Володимирівки. Щовесни перед Днем перемоги впродовж кількох десятиліть учасники боїв за Володимирівку з'їжджалися в це село, аби вклонитися могилі, де поховано товаришів по зброї. А володимирівські школярі листувалися з родичами воїнів, які полягли в боях за неї. Навіть тепер, коли учасників Другої світової майже не залишилося в живих, зв'язки володимирівської громадськості з родичами полеглих тут червоноармійців не припиняються. Так, у травні нинішнього року до Володимирівки приїздив житель Полтавщини Андрій Царков, дід якого, Василь Царков, уродженець Смоленщини, загинув 16 січня 1944 року при визволенні цього села від німецьких загарбників.

Тим часом «Наша громада» дізналася, що родичі іншого полегло тут червоноармійця – Петра Семеніхіна – отримали недавно посвідчення до ордена Червоної зірки, яким його удостоєно через два тижні після загибелі. Допоміг їм у цьому Василь Даценко, знаний у Кропивницькому краєзнавець. Ось що Василь Всеволодович розповів «Нашій громаді»:

– Декілька місяців тому до мене через інтернет звернулася Людмила Четвергова, жителька Белгородської області (Росія), яка попросила допомоги в пошуку могили її діда Петра Семеніхіна, який поклав голову в бою поблизу Володимирівки. Я повідомив їй, що Петра Микитовича Семеніхіна, рядового, санінструктора 42-го гвардійського стрілецького полку 13-ї гвардійської червонопрапорної ордена Леніна Полтавської стрі-

лецької дивізії, загиблого 29 січня 1944-го поблизу села Миронівки, там же й було спершу поховано, а 1955 року, до десятиліття Перемоги, його останки, як і багатьох інших воїнів, поклали в братську могилу у Володимирівці. Я надіслав Людмилі Четверговій копію дивізійного, від імені Президії Верховної Ради СРСР, наказу про нагородження його орденом Червоної зірки. У документі йдеться про «зразкове виконання бойових завдань командування на фронті боротьби з німецькими загарбниками і проявлені при цьому доблесть і мужність». Наказ видано 14 лютого 1944 року, тобто через два тижні після загибелі Петра Семеніхіна. Я впевнений, що дивізійне командування в той час ще не знало про смерть санінструктора Семеніхіна, оскільки в жодному з документів немає слова «помертв». З нагородного листа, копію якого я також відправив Людмилі Четверговій, зрозуміло, за що саме її діда нагороджено орденом Червоної зірки. Так, у документі повідомляється, що «під час наступальних

боїв з 4 по 27.12. 1943 р. тов. Семеніхін, будучи санінструктором, постійно знаходився в бойових порядках батальйону. Ризикуючи життям, під артилерійсько-мінометним і кулеметним

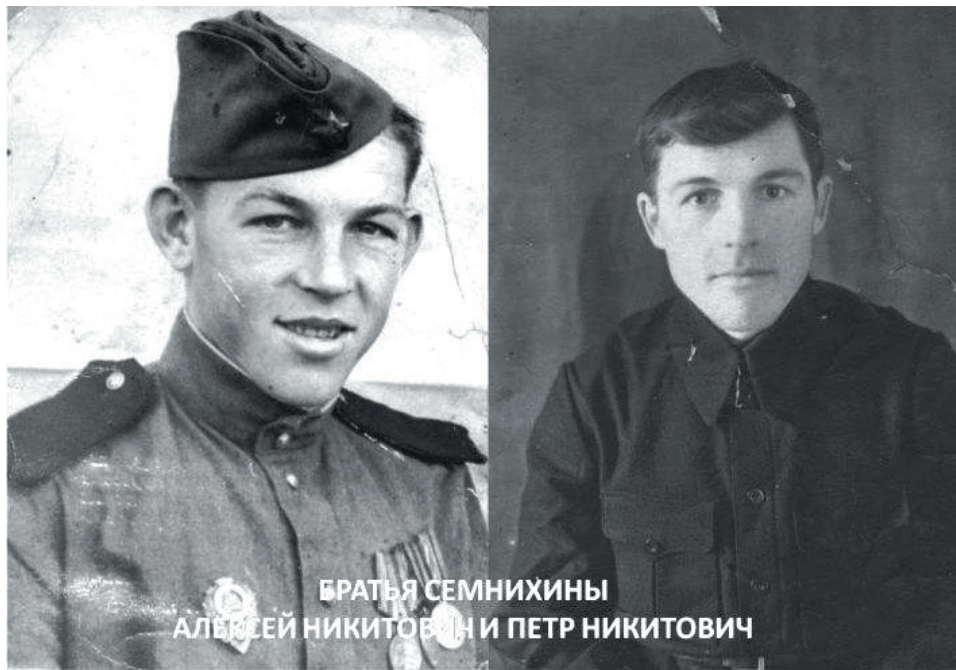
ніс з поля бою 30 поранених бійців і офіцерів з їхньою особистою зброєю». Надсилаючи Людмилі Четверговій копію цих документів, я порадив їй клопотати перед російською владою про вручення їй дідової нагороди. А ще повідомив, що братська могила визволителів Володимирівки – завжди впорядкована, що володимирівці шанують подвиг червоноармійців, які вигнали з їхнього села окупантів. Згодом я отримав відповідь від Людмили Четвергової. Вона написала, що її мати, Тама-

її сім'ї. Також вона висловила подяку жителям Володимирівки за те, що підтримують порядок біля братської могили визволителям села. А ще вона сподівається, що коли-небудь приїде у Володимирівку, де поховано діда.

Далі Василь Даценко зазначив, що дочка і онука Петра Семеніхіна тривалий час вважали його зниклим безвісти.

– Аж 2002 року вони знайшли його ім'я у Книзі пам'яті України, яку опубліковано і в інтернеті, – розповів краєзнавець. – Петро

Виніс з поля бою 30 поранених бійців

БРАТЬЯ СЕМНИХИНЫ
АЛЕКСЕЙ НИКИТОВИЧ И ПЕТР НИКИТОВИЧ

Семеніхін значиться в розділі книги, який стосується Харківської області, оскільки саме на Харківщині його призвали в армію в серпні 1943-го. А ще завдяки інтернету його онука, Людмила Четвергова, недавно розшукала свою тітку, жительку Омської області Людмилу Грибановську, батько якої, Олексій Семеніхін, доводився Петру Семеніхину рідним братом. Олексій Микитович теж воював у Другу світову, пішки пройшов від Курська до Німеччини. Після війни Олексій Семеніхін намагався розшукати Петра. Він помер 1988 року, так нічого й не дізнавшись про братову долю. Людмилі Грибановській, його дочці, це вдалося – родичка Четвергова розповіла їй про все. Грибановська теж хоче приїхати в Україну, аби покласти квіти на могилу дядька-героя.

Віктор КРУПСЬКИЙ

З приводу однієї неточності

На нещодавній сесії сільської ради, коли мова зайшла про оплату з бюджету заасфальтованої ділянки перед сільським клубом Володимирівки, один із депутатів звернув увагу на те, що в «Нашій громаді» повідомлялося, ніби ту роботу було виконано за кошт АТ «Кіровоградське рудоуправління». З'ясувалося, що неточності припустилася газета. А спричинилося до того те, що людина, яка ділилася з газетою інформацією про асфальтування, вирішила: якщо підготовкою до Дня села (свято пройшло 27 липня) у Володимирівці опікується і керівництво рудника, то й асфальтування було зроблено за рахунок цього підприємства.

Така думка могла виникнути і в інших жителі села, адже після входження Володимирівки до Катеринівської об'єднаної територіальної громади керівництво рудника часто сюди навідується й по-справжньому переймається проблемами володимирівців. Якби було інакше, то, наприклад, ще не один рік найменших володимирівців возили б в дитсадок до Олексіївки, а приміщення місцевого і далі б руйнувалося.

Долучився рудник і до розв'язання інших проблем. При цьому частина робіт справді виконується за його кошт. Зокрема, працівники підприємства безкоштовно змонтували електропроводку, коли вирішено було

відновлювати володимирівський дитсадок, пробурили свердловину для забезпечення селян водою тощо. Не залишилося підприємство осторонь і стосовно згаданого Дня села – надало кошти на придбання частини подарунків для учасників свята.

Без перебільшення можна зазначити, що допомагати – це давня традиція АТ «Кіровоградське рудоуправління». У Катеринівці, де розташовується підприємство, а тепер і в інших населених пунктах громади чимало робиться гірниками за рахунок своїх прибутків. І йдеться про чималі кошти. Тільки торік підприємство витратило на благодійництво, зміцнення матеріально-технічної бази деяких об'єктів громади понад 2,5 мільйона гривень.

Що ж до неточності, то приносимо своє вибачення всім, кого воно торкнулося, і обіцяємо в подальшому бути уважними, перевіряти кожну інформацію, яку отримуємо.

Редакція

P.S. Коли готувався цей номер газети до друку, стало відомо, що днями АТ «Кіровоградське рудоуправління» оновило парканчик навколо стели, встановленої при в'їзді до Володимирівки з нагоди перебування в цих краях Тараса Шевченка майже двісті років тому. Зроблено це було знову ж таки з ініціативи керівництва підприємства...

їзда на велосипеді поліпшує здоров'я серця та судин, гнучкість і силу м'язів, допомагає боротися з тривогою та стресом, зберігати вагу в нормі, покращує поставу, координацію та рухливість суглобів. Але перш за все їзда на велосипеді має бути безпечною.

В Україні нерідко стаються аварії через вину як водіїв авто та пішоходів, так і самих велосипедистів. Великій частині ДТП можна було б запобігти, якби учасники дорожнього руху дотримувалися правил.

✓ Велосипедист повинен знати правила дорожнього руху (ПДР). Вийждати на дороги загального призначення, жодного разу не прочитавши правила – нерозумно та небезпечно. Особливу увагу зверніть на правила проїзду перехрестя, порядок виїзду з другорядної дороги на головну та пріоритети різних видів транспорту.

Бажано перші виїзди робити в компанії досвідчених колег, які зможуть підстрахувати та дати конкретні поради.

✓ Пішохідний перехід велосипедисти мають переходити пішки, везучи велосипед поруч.

✓ Важливо тренувати звичку відчувати трафік та прогнозувати дії інших учасників руху. Зазвичай це приходить з часом та при регулярних виїздах.

✓ Уважно вивчіть свої головні маршрути, зупинки громадського транспорту, перехрестя, скупчення авто чи потенційно небезпечні ділянки.

Як безпечно їздити на велосипеді

✓ Регулярне технічне обслуговування велосипеда – гарантія того, що у відповідальний момент у вас не відмовлять гальма.

✓ Техніка володіння велосипедом теж важлива. Відпрацюйте у вільний час на безпечному

хідність продиктована здоровим г'луздом, станом доріг, поведінкою деяких водіїв та досвідом велосипедистів.

✓ Помітність на дорозі – дуже важлива! Катафоти, світловідбивальні елементи на велосипеді та одязі, яскравий жилет, активне світло спереду і ззаду допоможуть вам позначити себе та уникнути багатьох неприємних ситуацій.

✓ Також активне світло зробить поїздку комфортнішою, бо ви бачитимете недоліки дорожнього полотна та почуватиметеся впевненіше.

✓ Місцевість вдень та вночі має різний вигляд. Пам'ятайте це і будьте пильнішими, якщо виїхали на свій стандартний маршрут, але в інший час доби, ніж зазвичай.

✓ Пересуваючись дорогами у місті, не притискайтеся до самого краю. Там з більшою ймовірністю ви зможете знайти цвяшок, відкритий люк, яму, скло чи просто дощову каналізацію з повздовжніми отворами, у які може провалитися переднє колесо.

До того ж, цим ви провокуєте автомобіліста спробувати втиснутися між вами та другим рядом. З досвіду багатьох велосипедистів – найбезпечніше їхати по центру крайньої правої смуги.

майданчику навички екстреного гальмування, зрозумійте як велосипед поводить у заносі та тренуйте баланс.

✓ Обов'язково покажіть водіям, що хочете повернути, зупинитись чи здійснити інший маневр. Також не буде зайвим, наприклад, подякувати автомобілісту, який вас пропустив.

✓ Прямолінійність руху теж важлива. Що рівніше та спокійніше ви їдете, то безпечніше.

✓ Шолом – не обов'язковий з погляду ПДР, але його необ-

Про обмеження водокористування треба повідомляти

ня, то місцеві ради зобов'язані повідомляти населення про встановлені правила. Про це також зазначено у Водному кодексі: «На водних об'єктах, наданих в оренду, загальне водокористування допускається на умовах, встановлених водокористувачем, за погодженням з органом, який надав водний об'єкт в оренду».

Передбачено, що й сам водокористувач, який узяв водний об'єкт у користування на умовах оренди, «зобов'язаний доводити до відома населення умови водокористування, а також про заборону загального водокористування на водному

об'єкті, наданому в оренду. Якщо водокористувачем або відповідною радою не встановлено таких умов, загальне водокористування визнається дозволеним без обмежень».

Багато хто з орендарів ставків вважає їх своєю власністю, відтак встановлює навколо них огорожу. Такі дії суперечать чинному законодавству. Недопуск до водного об'єкта місцевих жителів є однією з підстав для розірвання договору з ним. Для цього треба звернутися з письмовою колективною вимогою до сільської, районної чи міської ради. Саме в їхній компетенції вирішення цього питання.

Забезпечуючи доступ місцевих жителів до ставка, його орендар ще й зобов'язаний здійснювати заходи з охорони та поліпшення екологічного стану водного об'єкта. Це передбачено ст. 51 Водного кодексу.

Якщо орендар водойми завдав збитків місцевим жителям, в договорі оренди передбачено його відповідальність.

Що ж робити, коли вас не пускають на орендований ставок? Викликайте поліцію, пишіть заяву з приводу протиправних дій орендаря, а також звертайтеся з письмовою колективною вимогою про розірвання договору оренди водного об'єкта до місцевої ради. Тільки згуртувавшись, можна захистити свої права та повернути гарантоване конституцією право на користування природними ресурсами.

На знімку: улюблене місце відпочинку катеринівців – місцевий ставок, адже тут можна спіймати й дуже солідну рибу. Наприклад, товстолобик, який попався днями на вудку Сергію Кухті, потягнув на 16,5 кілограма.

Коли не дозволяють ловити рибу чи купатися в ставку, зданому в оренду, виникає запитання: чи не порушується право людини?

Статтею 47 Водного кодексу України закріплено право загального водокористування. Якщо все ж таки передбачено якесь обмежен-

Дякувати – корисна звичка

Суспільство, в якому культивується вдячність, є більш толерантним та відкритим. Дякувати за допомогу, за спільну роботу чи навіть за те, що важлива для вас людина просто поруч – здорова звичка. Подяка – зовсім не прояв слабкості.

Розвивати культуру вдячності важливо як у суспільстві загалом, так і в кожній окремій команді, установі чи організації. Дякуючи, ми демонструємо іншим, що цінуємо те, що для нас зробили, водночас заохочуємо допомоги знову.

Існують навіть наукові підтвердження про користь вдячності – для спільної роботи, стосунків та психічного здоров'я.

Людям, як соціальним істотам, важливо почуватися потрібними. Подяка допомагає створити це відчуття. Крім того, «дякую» є своєрідним щепленням від невпевненості. Адже часом ми

не знаємо, чи дійсно наша допомога потрібна.

Подяка зміцнює команду та дає відчуття причетності до чогось спільного та великого. Вдячність робить місце роботи більш комфортним та мотивує людей працювати краще. Подяка та визнання у роботі можуть бути більш ефективним засобом мотивації, аніж гроші.

У родині та парах вдячність також покращує стосунки. Партнерам, які регулярно дякують одне одному, простіше вирішувати конфлікти.

Подяка допомагає боротися з депресією та захищає від стресу і негативних емоцій. Люди, які мають звичку дякувати, та яким дякують, легше засинають та краще сплять.

Також вдячність зменшує ризики серцевих нападів. Дослідження показали, що люди, які регулярно ведуть щоденник подяк, мають здоровіше серце, ніж ті, хто просто фіксують події

протягом дня – подумки чи в нотатках.

Нам варто пам'ятати, що ми живемо і працюємо разом в одній країні, в одній громаді. Тож вкрай важливо встановлювати довірливі стосунки, шукати спільні точки для партнерства та дякувати за дії, які на перший погляд можуть здаватися очевидними.

Коли ми керуємося спільним добробутом та успіхом, важливо дякувати частіше. Це – стратегічна складова наших перемог.

Ваше здоров'я

Варення замість пастилю

✓ Класичне варення містить майже 50% цукру, на додачу до цукрів, присутніх в ягодах чи фруктах. Навіть якщо готувати варення, в якому 15% цукру, це забагато, бо 100 г варення – половина оптимальної денної норми цукру. Також, що триваліша термічна обробка, то менше вітамінів лишається в їжі. Фрукти не варто варити понад 20 хв.

✓ Альтернативою варенню є заморозка, сушка, приготування пастили. Ягоди та фрукти перед заморозкою треба помити, можливо, перемолоти блендером і прогріти до 60–90°C протягом хвилини. Це стане на заваді руйнації вітамінів ферментами і якнайкраще збереже смак. Особливо це доречно для заморозки персиків, слив, шовковиці та абрикосів. У морозилці має бути достатньо низька температура, щоб фрукти швидко заморожувалися – не вище -10°C.

Якщо хочете зберегти ягоди цілими і проти прогрівання, то розкладіть їх на деко і швидко заморозьте, а потім компактно запакуйте. Заморожування зберігає майже три чверті біоактивних сполук ягід.

✓ Сушка добре підходить для яблук, груш, слив, малини, чорниці, вишень без кісточок і смородини. Сушити слід в сушарці чи електричній духовці при 50°C. Якщо ви сушите на сонці, подбайте про захист фрук-

Як заготовляти фрукти і овочі на зиму

тів від мух. Сушку зберігайте у мішечках із натуральної тканини, скляних банках чи контейнерах.

✓ Пастила це концентровані фрукти: десерт досить солодкий, але при цьому багатий на пектин, тож глікемічний індекс його менший, ніж в цукерок, а нутрієнтів значно більше. Пастила може зберігатися до півроку в папері і закритій тарі.

Принцип приготування такий: зробити багате на пектин фруктово-ягідне пюре, довести його до кипіння на 1 хв., намазати тонким шаром на пергамент, висушити в духовці чи сушарці, а потім згорнути і запакувати у пергамент. Робіть пастилу із яблук, груш, абрикосів чи айви, або поєднайте їх із малиною, ожиною, смородиною чи вишнею. Із самих лише вишень чи слив також можна зробити пастилу, «загустивши» її какао.

До пастили добре смакують кориця, кардамон, імбир, лимонна цедра і гвоздика. Ці спеції ефективно підвищують чутливість тканин до інсуліну.

✓ Сухі фрукти чи пастила – хороше і зручне доповнення до чаю або кави. Сушені ягоди чи заморожене фруктове пюре до-

повнять вівсянку краще за джем.

✓ Якщо ви любите кавуни, перемеліть м'якоть блендером, профільтруйте через сито і заморозьте питний кавун в пляшці.

Овочі краще сушити і морозити

В багатьох рецептах заготівлі овочів присутні сіль, олія та оцет, а в деяких – ще й аспірин. Але відомо, що надмірне споживання солі, особливо – розсолу – становить ризик для людей із гіпертензією. Хронічне ж споживання ацетилсаліцилової кислоти – наприклад, ви всю зиму їсте закрукти, де розсіл містить аспірин, – збільшує ризик шлункової кровотечі. Соняшникова олія, яку разом із гірчицею чи оцтом використовують у консервації, запобігає псуванню продуктів, але збільшує ризик серцево-судинних хвороб.

Зберігати овочі на зиму можна так само, як і фрукти: сушити та заморожувати.

✓ Майже всі овочі важливо спершу швидко бланширувати чи запекти – це зупинить дію ферментів, що руйнують вітаміни та поліфеноли. Найкраще бланширувати кабачки, броколі, цвітну та бресьельську капусту, стручкову квасолю.

✓ Бланшировані овочі треба або заморозити, або висушити. Баклажани слід перед заморозкою запекти. Перець можна заморозити сирим, бланшируванням, або висушити.

✓ Сушені овочі використовуються для приготування овочевих супів, соусів. Овочеві чіпси без олії з моркви, буряка, гарбуза, кабачків – корисний перекус і альтернатива картопляним чіпсам. Смак сушених овочів можна збагатити спеціями.

✓ В'ялені помідори: порізати помідори-сливки навпіл, дістати насіння (зайва волога), трохи посолити і поперчити, висушити в сушарці чи духовці, залити оливковою олією – вона

найбільш стійка до окислення і не шкодить серцево-судинній системі.

✓ Кріп добре заморожувати чи сушити; петрушку, м'яту, розмарин, чебрець, червоний перець, шавлію – сушити; базилік – заливати оливковою олією і заморожувати.

✓ Можна заморожувати томатний сік.

✓ Квашена капуста – корисна. Головне – не пересолити, і дати їй достатньо ферментуватися (закваситися). Саме тоді в ній з'являться корисні для кишечно-шлункового тракту молочнокислі бактерії, молочна кислота, і збільшиться біодоступність мікроелементів капусти.

Тойце то вдома

Пиріг «Яблучний спас»

По 1 скл. борошна, манки, цукру, 1 ч. л. соди, 1 ч. л. кориці (за бажанням), 150 г масла вершкового замороженого, 1,5 кг яблук.

Приготувати суху суміш. Добре перемішати борошно, цукор, манку, соду і корицю. Яблука натерти на крупній тертці з шкіркою, сік не зливати. У форму для випічки викласти шарами: перший – суха суміш, потім терті яблука з соком, далі знову суха суміш і т. д. Верхній шар – суха суміш. Чим більше шарів, тим краще. Завичай виходить три шари яблук. Зверху рівномірно розкласти тонкі пластини вершкового масла. Випікати 1 год. при 150°C. Яблука краще брати зелені, кислі.

Медові пряники з маком

2 скл. борошна, 1/2 скл. м'якого вершкового масла, 5 ст. л. меду, 1/2 скл. цукру, 1 жовток, 3 ст. л. маку, лимонна цедра та дрібка ванілі, солі та соди.

Міксером збити вершкове масло, мед та цукор. Додати до масла жовток і ваніль. Потім – цедру, мак, борошно і соду. Замісити тісто, загорнути у харчову плівку і залишити на декілька годин в холодильнику, краще – на ніч. З тіста сформувати печиво, 0,5 см завтовшки. Випікати на деко у добре розігрітій духовці 10–15 хв. Ще гарячим змастити печиво медом. Особливо смакує з молоком.

Штрудель з горіхами і грушею

250 г борошна, 3 ст. л. олії (краще оливкової), 1 яйце, 100 мл води, щіпка солі, 150 г вершкового масла, 1,5 кг груш, 1 лимон, 150 г панірувальних сухарів, 100 г горіхів, 2 ч. л. кориці.

Замісити тісто з борошна, солі, яйця, 1 ст. л. олії і теплої води (додавати поступово). Розділити на 2 частини і сформувати кульки. З кожної зробити перепічку, збризнути 1/2 ст. л. олії. Покласти одну на одну, знову перемісити, до повного поглинання олії. Полити тісто олією і накрити мискою. Груші порізати на дрібні шматочки, посипати цукром, цедрою лимона, корицею. Додати замочені родзинки. Панірувальні

сухари обсмажити на вершковому маслі до золотистого кольору. Тонко розкочати тісто, змастити олією і посипати панірувальними сухарями, не доходячи до краю. Викласти начинку з груш, посипати горіхами. Сформувати рулет, зверху змастити вершковим маслом і випікати при 200°C 40 хв.